

MEZI SVÝMI VÝROBKÝ.
„Při tvorbě se trendy moc neřídím. Zakládám si hlavně na tom, že dělám poctivou starou maroquinerii,“ říká Denisa Adolfová.

Vynález

Jménem kabelka

Pracovat s exotickými kůžemi se učila u nejlepších světových mistrů. Remeslo zvané maroquinerie neboli vysoké brašnářství tedy ovládá tak, jak to umí jen hrstka lidí v celé Evropě. „Největší dřina je s kůží pštrosa. Ta z aligátorů a ještěrek je zase nejdražší. Trendem budoucnosti by mohly být ekologické kabelky z rybí kůže,“ říká designérka a sběratelka kabelek **DENISA ADOLFOVÁ.**

Pro muže jsou velkou neznámou, pro ženy životní nutností, bez níž neudělají krok. Jak se vlastně zrodil fenomén dámské kabelky?

Tašky na přenášení důležitých věcí existovaly už od pradávna. Za předchůdce kabelek však můžeme považovat až drobnější váčky, které ve středověku nosili muži i ženy přivázané u pasu. Říkalo se jim bourse a dávaly se do nich hlavně peníze. V sedmnáctém století si pak pánové pro tyto účely oblíbili kapsy na kalhotách, dámy se však populárních váček nechtěly vzdát, a tak se tyto doplňky staly doménou žen. Různě si je zdobily, aby jim ladily k šatům a podobně. S rozvojem železnice

a cestování v devatenáctém století bylo třeba něco pevnějšího než jen látkový nebo korálkový vak. Proto se začaly vyrábět taštičky kožené. A ujal se pro ně výraz kabelka, anglicky handbag. Vývoj jejich tvarů a velikostí pak souvisel s tím, jak jejich majitelky žily a co zrovna potřebovaly. Kabelky tedy svým způsobem odrážejí změny ve společenském postavení žen.

Čím emancipovanější žena, tím větší kabelka?

Tak jednoduché to není. V období secese dámy nosily opravdu malé kabelky. V bouřlivých dvacátých letech, takzvaných roaring twenties, se ženy začaly skutečně emancipovat, chodit do práce, bavily se... A takto rozmanitý styl života vyžadoval různé druhy doplňků: kožené kabelky měly dámy na denní nošení, večer vyrážely tančit charleston. A protože charlestonové šaty neměly kapsy, nosily kolem zápěstí omotaný takový váček s třásněmi, kterému se říkalo flapper bag. Časté byly i kabelky, jež vypadaly jako náramek.

Tam se toho asi moc nevešlo, ne?

Dámy s sebou ani příliš věcí nenosily – většinou jen puďfenku, labuťenku a zrcátko, maximálně malou peněženku. Na konci loňského roku jsem pořádala výstavu své sbírky historických kabelek a potvrdila mi to i jedna návštěvnice, které bylo dvaadvacet let. Darovala mi kabelku z dvacátých let po své mamince, a když jsem se podívala tomu, jak mohl ženám tak malý doplněk stačit, smála se: Vždyť my jsme nic nepotřebovaly, všichni za nás vše platili!

Taky s sebou netahaly mobily, klíče od auta a jiné „nezbytnosti“...

Přesně tak, stačily jen krášíčkové pomůcky. Ve třicátých letech například letěly

kabelky typu vanity case, což doslova znamená krabička marnivosti. Byly to takové placaté kazety se spoustou přihrádek, takže v nich vše od rtěnky po parfém mělo své dané místo. Běžné bylo i poukto na cigaretu. U jednoho luxusního kousku pro smetanku té doby jsem dokonce viděla přihrádku, která podle mě mohla sloužit jako šňupátko. Tyto kabelky byly velmi rafinovaně zhotoveny – ačkoli působily male, vešla se do nich spousta drobností. Dnes už se bohužel na praktické rozdělování moc nemyslí. I velké tašky uvnitř mívají pouze jednu kapsičku.

Oblíbily si prvorepublikové dámy i jiné typy kabelek?

Rozšířené tehdy byly i kazety zvané minaudière, které se nosily před tělem na dlaní, aby byly co nejlépe vidět. V té době byl hodně populární automobilismus, což také ovlivnilo tehdejší estetiku. Kruh se stal symbolem pohybu, dynamiky, proto byly v módě i kulaté doplňky. To mě inspirovalo při práci pro třetí řadu seriálu *První republika* – vytvořila jsem pro něj vedle jiného i zelenou kruhovou kabelku, moderní verzi jsem pak vyrobila pro zmíněnou výstavu ke stému výročí Československa.

Jak se pak na vzhledu dámských taštiček podepsala druhá světová válka?

Nedostatek materiálů se tehdy řešil velmi kreativně. Kabelky se vyráběly z různých proplétaných zbytků kůže nebo třeba z lýka. Pro druhou polovinu dvacátého století je příznačná móda ikonických kabelek od slavných značek. Těmto kulturním kouskům se říká it bags. Jsou to třeba Kelly nebo birkinka od Hermès, Lady Dior od Diora a další. Člověk je na ulici poznal i na dálku. Dnes už se od tohoto trendu ustupuje.

Zmínili jste, že historické kabelky sbíráte. Co vás k tomu přivedlo?

Říve jsem se hodně zajímala o funkcionalistický nábytek. Asi před deseti lety jsem při svých toulkách po starožitnictvích narazila v Pštrossově ulici v Praze na kabelku z krokodýlí kůže. Odhadla jsem ji na třicátá léta a fascinovalo mě, že mě i po osmdesáti letech oslovila svým designem a funkcí. Byla zkrátka stále nositelná. Tak jsem se historickými kousky začala zabývat a dnes jich mám kolem šedesátky, všechny z období od roku 1900 po šedesátá léta, samé unikáty. ▶

Denisa Adolfová (30)

Vystudovala oděvní design na ESMOD International v Paříži. Poté absolvovala tříletý kurs na Institutu umění a řemesel v Bruselu. V belgické metropoli získala práci v oddělení exotických kůží firmy Delvaux, jež vlastní nejstarší dům s luxusními doplňky na světě. V roce 2012 vytvořila vlastní značku DA Adolfová, která se zaměřuje na tvorbu luxusních kabelek a dalších doplňků z kůže. Na konci loňského roku uspořádala u příležitosti stého výročí Československa výstavu své sbírky historických kabelek s názvem Pudr, chrom a elegance. Žije střídavě v Praze a v Bruselu.

VŠEM NA OČÍCH. Ve 30. letech si díky oblíbené kazety zvané minaudière, které se nosily na dlani před tělem. Dobový kousek ze sbírky Denisy Adolfové si zahrál v seriálu *První republika*.

Pochlubíte se alespoň některými?

Podařilo se mi třeba získat dvě psaníčka z pozůstalosti herečky Lídy Baarové nebo kabelku zdobenou korálky, jež koupil ve Vídní impresionista Václav Radimský pro svou milenkou. Materiálůve je pak zajímavý kousek z Ameriky padesátých let – kabelka vypadá jako z křišťálu, ve skutečnosti je však vyrobena z plexiskla. Ráda mám i vintage taštičky z exotických kůží, kterých vlastním několik. Také díky nim jsem se dostala ke svému řemeslu – k maroquinerii.

Tohle slůvko asi budete muset vysvětlit.

Jde o francouzský výraz, ke kterému se dost těžko hledá český ekvivalent. Někdy se tomuto umění říká vysoké brašnářství, ale to není zcela přesné. Maroquinerie spočívá v práci s kůží, z níž je zkušený řemeslník schopný vyrobit kabelku nebo jiný doplněk od A do Z sám. Umí rozpoznat materiály, nařezat si je, ztenčit, podlepit a výrobek kompletně ušít. Ve Francii, Itálii nebo Belgii má toto řemeslo dlouhou tradici. U nás ho lidé za první republiky také ovládali, během komunismu se však téměř vytratilo a dnes se mu v Česku věnuje jen pár jedinců. Spousta tradičních ateliérů

bohužel vymizela i ve zbytku Evropy. I luxusní značky totiž doplňky šijí ve Vietnamu nebo Číně. Na starém kontinentu se vyrobit klidně pouze jedině poutko a kvůli tomu výrobek dostane label Made in Europe.

Kde jste se toto řemeslo naučila?

Studovala jsem oděvní design v Paříži. Vždy mě to ale více táhlo ke kůži a doplňkům. Shodou náhod a díky svému zapálení jsem se pak v Bruselu dostala do firmy Delvaux, která vlastní nejstarší dům s luxusními doplňky na světě, založený v roce 1829, a zpracováním kůží je pověstná. Tato značka dlouho působila převážně na belgickém trhu, pak ji ale objevil asijský investor, firma se otevřela světu a vedení došlo, že výroba potřebuje posily. Přijali mě tedy a tamní expert na exotické kůže si mě oblíbil natolik, že mě naučil veškeré techniky jejich zpracování. Rukama mi díky tomu prošly tak vzácné kůže, k jakým bych se jako jednotlivce nikdy nedostala. Šlo o státiškové položky. Moje nadřazená přítom musela ve firmě nejdříve deset let pracovat, jen aby se jich mohla alespoň dotknout. A mně rovnou předali celé tajemství řemesla. Jako teprve druhé ženě v historii firmy.

Práce s kůží je tedy spíše doménou mužů?

Ano. Je totiž fyzicky dost náročná. Z koželužen se sice k řemeslníkovi dostane krásná surová kůže o tloušťce zhruba dvou milimetrů, to je ale na kabelku pořád hrozně moc. Proces ztenčování je pak zrovna u exotických kůží hotová alchymie – až když dosáhnete ideální finesy, můžete správně otevřít její šupinky a krásně je vyhladit. Každá kůže navíc vyžaduje úplně jiný přístup – u krokodýla postupujete jinak než u ještěrky. Nejsnáze se pracuje s kůží hadí, naopak největší dřina je s tou pštrosí.

Proč zrovna s ní?

Nedá se totiž ztenčit na stroji jako většina ostatních kůží. Má na sobě takové perličky od brk, které tvoří její přidanou hodnotu. Stroj si s nimi však neporadí a kůži by v těch místech proděravěl. Tenčí se tedy ručně tak, že na rub kůže nalepíte látku, necháte zaschnout a odtrhnete. Tohle opakujete, než vám zbude úplně tenounká kůžička. V Delvaux jsem to dělávala i deset hodin denně...

To asi ruce dostávaly zabrat!

Pořádně... Navíc ani po ztenčení kůže nemáte vyhráno. Pštros je totiž složitý i svým oválným tvarem. Při polohování šablon je člověk limitován místem a také těmi perličkami, které by na kabelce měly držet jeden směr. Tvrdá práce se však vrátí v tom, že pštrosí kůže je nejdolnější ze všech. Když o ni škrtnete nehtem, nezanechá žádnou rýhu. K tomu nejlépe stárne, takže čím je starší, tím je krásnější. Mám jednu téměř stoletou kabelku ze pštrosa ve své sbírce a vypadá jako nová.

Předpokládám, že se tohle všechno odráží na ceně materiálu.

Jistě, nicméně nejdražší z exotických kůží, které se smejí používat, jsou stále aligátoři a krokodýli. Hodně luxusní jsou také ještěrky, z nichž se vyrábějí hlavně řemínky k hodinkám. Jen pro představu: jedna kůže z aligátora vyjde na deset až třicet tisíc korun, záleží na velikosti. Na střední kabelku přitom potřebujete kůži ze dvou zvířat. V Delvaux jsme z tohoto materiálu vyráběli kousky i za čtvrt milionu korun. Takto drahé věci už kupují převážně Asiaté, kůže je pro ně nové zlato. V Evropě se naopak lidé od exotických kůží odvracejí, hlavně z důvodu ochrany zvířat.

To vás asi moc netěší, že?

V tomto případě tomu rozumím, protože zrovna u exotických zvířat je právě kůže

▲ **POD DOHLEDEM MISTRŮ.** Vyrábět kožené doplňky se designérka naučila v bruselské firmě Delvaux, která vlastní nejstarší dům s luxusními doplňky na světě a zpracováním kůží je pověstná.

primárním důvodem jejich zabíjení. I to je však regulováno jejich ochránci. Přesto je raději používám co nejméně. Pro obecný odklon od ostatních kůží ale pochopení nemám. Dobytek, ovce a kozy jsou totiž chovány primárně pro maso a kůže je druhořadým produktem. Má přitom geniální vlastnosti, je neuvěřitelně odolná. Kožené klínové řemeny sloužily klidně sto let, stejně dlouho vydrží i kabelky. Zvířata mlují, ačkoli mi to lidé nevěří. Nemám ale ráda přílišnou hysterii kolem veganství a nepoužívání kůží. Jíst méně masa a vyrábět s respektem kvalitní kožené věci s dlouhou životností mi přijde smysluplnější. Mimochoodem, z ekologického hlediska je hodně zajímavá třeba rybí kůže.

Kabelky by se snad mohly vyrábět třeba z kaprů? Nezapáchaly by?

Vůbec ne. Rybí kůže je zatím nedocenená. Nejlepší jsou v jejím zpracování Islandané, jinak se ale produkty z tohoto materiálu ve světě moc nevidí. Krásné kůže jsou třeba ze štiky, z lososa, nebo i ze zmiňovaných kaprů. Každá ryba má jinou strukturu šupin, takže práce s nimi je zajímavá. Problém je, že rybí kůže jsou hodně malé a nikdo si nechce dát tu práci, spojit jich více dohromady, a vytvořit tak větší celek. Na malé psaníčko je totiž třeba asi šest ryb. Myslím ale, že v budoucnu by to mohl být trend.

Když už jsme u těch trendů, co teď ve světě kabelek letí?

Hodně velké tašky nebo naopak ty hodně malé. Trochu chybí nějaký střed. Kabelky

ted ale obecně hodně válcují ledvinky nebo batohy typu messenger, což souvisí s životním stylem. Já osobně se při své tvorbě trendy moc neřídím. Zakládám si hlavně na tom, že dělám poctivou starou maroquinerii z kůží, které si pečlivě vybírám v koželužnách ve Francii nebo Belgii. Šiji převážně na zakázku a jde mi zejména o to, aby mé kabelky byly praktické, kvalitní a co nejvíce vydržely.

Jak se vlastně při nákupu tohoto doplňku pozná kvalita?

Kabelka musí hezky držet tvar, kůže by neměla mít vady... Hodně toho napoví také zip – když se vlní, je téměř jisté, že si autor s taškou moc práce nedal. Musím říct, že Češky konečně přestávají tyto doplňky podceňovat a investují do kvality. Také ustupují od nošení padělků, což tu dříve bývalo dost rozšířené.

Co nové kabelkové nešvary? Všímla jste si v tužemsku nějakých?

Nikde jinde jsem neviděla, že by ženy na taškách nosily namotané reflexní pásy. V Česku se s tím setkávám často. Obecně také podceňujeme roli psaníček, takže i do divadel vláčíme velké pracovní tašky. A to je škoda! Jinak prvorepubliková pravidla o tom, že kabelka musí ladit k botám a rukavičkám, dávno neplatí. V tomto ohledu dnes prakticky není možné šlápnout vedle a různobarevné doplňky už se, naštěstí pro nás, za prohršek nepovažují. **Radka Římanová**

STARÉ SKVOSTY. Denisa sbírá historických kabelek čítá kolem šedesáti kousků. Mezi ty nejzajímavější patří dvě psaníčka z pozůstalosti Lídy Baarové (vpravo).

